

possimus dicere tali casu, non esse appellationem, quia possit quodlibet gravamen reparari, quia quoad id, integra manet appellandi permissio, sed tantum quoad executionem sententiae, quod est multum diversum, & nullum inconveniens, quominus appellatio ab ipsa interposita, desinat reparare praecedens gravamen, prout probant manifeste Doctores supracitati pro parte negativa hujus quaestionis principalis, ubi quam plurimum retuli, hoc ipsum evidenter sentire, dum firmiter quod ubi datur appellatio devolutiva, non dici gravamen irreparabile, per appellationem à diffinitiva, ut secus esse videatur, quando quoad utrumque effectum appellatio est prohibita. Vide quae diximus supra, à n. 39. cum sequentibus, hoc cap.

84 Et hanc nostram opinionem fert Concilium Trident. sess. 13. de reform. c. 13. (quod hactenus nunquam vidi ponderatum, nec etiam allegatum ad propositum,) quod postquam disposuerat, ut ne in causis criminalibus appellaretur ab interlocutoriis, sequitur dicens (nisi gravamen huiusmodi per diffinitivam sententiam reparari, vel ab ipsa diffinitiva appellari non possit) qui Concil. Tridentin. locus intelligendus est, quando nullo modo appellari potest à diffinitiva, nec quoad suspensivum, nec quoad devolutivum: non tamen quando appellatio non suspendit effectum sententiae, & admittitur quoad devolutivum, quia tunc non potest dici, non posse appellari, ex his, quae jam dicta sunt.

85 Et quoniam Concilium Trident. dixit (vel ab ipsa diffinitiva appellari non possit) & ubi in iure, vel dispositione invenimus, appellari non posse; intelligere debemus de utroque effectu esse prohibitionem, tam devolutivo, quam suspensivo, simul & semel; non tamen suspensivo tantum, ita eleganter tenet Decius in rubr. de appellat. num. 5. Rol. à Valle consilio 77. viso, num. 16. lib. 2. Abb. in cap. ad reprimendum, de officio ordinarii, quos referens sequitur Lancelot. Rob. de attentat. 2. p. cap. 12. limit. 2. §. num. 29. & idem in eadem. 2. p. cap. 12. limit. 5. §. num. 58. & hoc idem non obscure sentit Petrus Sardus decis. 36. num. 21. & 22. cum sequentibus, qui expressè loquitur, quando omnino denegatur appellationis recursus, ubi disputat, quid quando datur ad Principem supplicatio, quo casu ab emergentibus pariter dicit appellationem esse permitendam, quia supplicatio pendet à voluntate Principis, quod impossibile reputatur, juxta l. apud Julia. §. fin. de leg. 1. l. quis cum major. in prin. ff. de bonis l. quem omnino vide per totam decisionem; ergo de appellatione omnimodo & absolute prohibita intelligendum est Concilium. Vide quod annotabimus infra, hoc cap.

Quod Tridentinum Concilium non sine mysterio id decidit in criminalibus causis, ut ex eo patet, in quibus quando appellatio prohibetur, raro, aut nunquam prohibetur, quoad effectum suspensivum tantum, sed quoad utrumque simul, ut in duce seditionum, notorio criminoso, convicto confesso, virginum raptore, & similibus suo loco infra, 3. p. dicendis, & sic de his prohibitionibus intelligendum est.

Quo etiam sensu intelligendus est Egidius Bossius in tractatibus variis crimi. titulo de appell. num. 10. & 11. ubi dicit, quod licet ubi prohibetur appellatio à principali, non etiam intelligitur prohibita ab accessoriis, & impensis: ex Doctoribus ibi adductis per eum. Ubi autem prohibetur appellatio in delictis, non intelligitur prohibita ab incidentibus, seu emergentibus, ex Bart. in l. arbitrio. in primis verbis, ff. qui satisfacere cogantur, quoniam quando in istis prohibetur, semper ferè est quoad utrumque effectum, & sic ad ea, quae frequentius accidunt jura adaptari debent, l. nam ad ea, de legibus.

Quo etiam sensu intelligendi sunt Ang. consil. 46. incip. viso puncto, nu. 7. vers. licet autem, & consil. 188.

incipit sed nunc num. 2. Marant. in praxi. 6. part. tit. de appellat. num. 355. Hieronym. Gonzal. in regul. reservat. gl. 9. §. 1. tit. de nullit. & attent. num. 201. dicentes, ab interlocutoria summa cum ratione posse appellari; quando à diffinitiva prohibitum est, rationem reddentes, quia gravamen interlocutoriae non speratur posse reparari, per appellationem à diffinitiva, cum ab illa non possit appellari: quae ratio nullo modo convenit ei appellationi, quae potest interponi, & sequi coram superiori, licet interim sententiam exequatur, cui appellationi nihil detrahitur quod hunc effectum, ut possit reparare gravamen, ita plures DD. intelligendi sunt, non aliter, ut supra diximus.

Quo etiam modo intelligitur quod dicunt Archid. Joann. Anton. & Geminian. in c. ut inquisitionis, de heret. l. 6. dicentes, quod licet haereticus non possit appellare à diffinitiva; poterit tamen appellare ab interlocutoria, in eadem causa lata, quia cum his in casibus appellatio prohibita sit, quoad utrumque effectum; nimirum; gravato per interlocutoriam permittatur appellatio, quia ex quo nullum habet recursum post sententiam diffinitivam, & aequitas, quam in hujus quaestionis membri resolutione sequutus fui, simul cum juris ratione suadet, ut omnes causae particulæ rimentur, & iterum ac iterum inspiciantur, & justificentur eo modo, ut quando deveniatur ad diffinitivam, veritas elucescat, & nullum dubium, & obscuritatem habeat, eaque prolata, sine scrupulo ad executionem, non admittat appellationem, quae deveniri; pro quo expendo textum famosum in l. ne causas, Cod. de appellat. ibi, quoniam verendum est, ne lis incognito negotio dirimatur, adempta copia conquerendi &c. juncta l. 1. ff. à quibus appellare non licet, quae notant gl. & Doctores in d. leg. ne causa, ideòque praedictorum omnium Doctorum doctrina procedit; quando sibi aliquo appellationis remedio gravato non potest provideri; secus autem esset, si eo providere valuisset; ut bene respondet, & intelligit Menoch. de adipiscen. poss. rem. 4. n. 817. & praecipue n. 819. quem vide.

Et tandem hæc nostra opinio probatur ex text. ar. 92. gumento in l. 1. §. quaesitum, ff. de appellat. ibi si quis forte interloquutus fuerit Principem se consulurum; cum possit post rescriptum provocare, per quem text. & per l. 2. ubi gloss. & B. de appell. recipi. & Bald. in l. 2. C. de Episcopa. audi. dixit Anton. Natta in consil. 121. nu. 4. quod omnino dicitur gravamen irreparabile per appellationem à diffinitiva illud, à cuius diffinitiva non appelleretur, quia est prohibitum, & ita à praedicto gravamine appellari posse.

Igitur in quaestione principali duæ sunt regulæ constitutendæ. Prima regula sit, judicem Ecclesiasticum vim non facere, non deferentem appellationi emissæ ab interlocutoria, lata super articulis incidentibus, vel emergentibus in causa, à cuius diffinitiva, seu negotio principali non admittitur appellatio quoad unum effectum, suspensivum scilicet; quam regulam admittas cum declarationibus suprapositis in primo distinctionis membro quaestionis principalis. Secunda regula sit, judicem Ecclesiasticum vim evidentem facere, si negaverit, recusaveritve deferre appellationi ab interlocutoria, quovisve alio avamine, emissæ in causæ prosecutione, à cuius diffinitiva nullo modo admittitur appellatio, nec quoad effectum suspensivum, nec etiam quoad devolutivum: quæ regula colligitur ex secundo membro distinctionis, præfatæ quaestionis nostræ.

Et ad complementum, atque omnimodam perfectionem nostræ resolutionis, illud debes annotare, quod inter nostros, in quas itum est sententias, alii ut in possessoris de jure civili appellatio sit prohibita, quoad suspensivum effectum duntaxat, alii verò dire-

ad contrariam opinionem tenere, ut scilicet; sit prohibita quoad utrumque effectum, & devolutivum, & suspensivum simul, quam magna Doctorum caterva fuit amplexa, quorum nomenclaturam recensemus infra, 3. p. c. 12. vers. ultra quos hanc, à num. 63. quam communem, & magis communem esse quamplures affirmarunt, de quo vide ibi: quæ opinione re tenta nihil mirum, ut nonnulli Doctores asseverassent, à sententia interlocutoria lata in possessorio appellationem habere utrumque effectum, ex eo moti, quia à diffinitiva prohibita extat (ut plurimi putarunt) quoad utrumque effectum, & sic hac opinione attenta, illi Doctores in nostra quaestione rectè procedunt, & loqui dicendum erit, juxta ea quæ hactenus dicta sunt, & quæ nos advertimus d. c. 12. in d. 3. p.

CAPUT VII.

A sententia adversam qualitatem habente, alia quæ prohibet, alia appellationem permittens, si appellationi emissæ iudex in totum non deferat: an violentiam facere dicatur? & quid quando una qualitas apponitur conditionaliter ad aliam, aut etiam successive.

SUMMARIUM.

- 1 Appellationi à tota sententia an sit deferendum, quæ partim prohibet, partim permittit appellare.
- 2 Favor & odium ubi concurrunt, dispositio an censetur odiosa in totum.
- 3 Sententia, quæ partim prohibet appellationem, partim verò permittit, continet favorem, & odium.
- 4 Regula negativa, & permissiva ubi concurrunt, quæ sit sequenda.
- 5 Privilegiis duobus concurrentibus, alio permissivo, alio prohibitivo, quid attendendum.
- 6 Obligationes duæ ubi concurrunt in eadem persona, potentior alteram vincit, & perimit.
- 7 Negativum potentius est affirmativo.
- 8 Negatio plus negat, quam affirmat affirmatio.
- 9 Magis dignum trahit ad se minus dignum.
- 10 Negativa præcepta magis efficacius obligant, & adstringunt, quam affirmativa.
- 11 Qualitas potentior præponderat, & prædominatur.
- 12 Res à potentiori denominatur.
- 13 Fendum ex gratia, & pecunia, si gratia præponderat pecunie, gratiosum dicitur.
- 14 Qualitatis virtus est, rei naturam immutare.
- 15 Eamque in diversam speciem convertit.
- 16 Qualitas adveniens enti, reponit illud in diversam naturam.
- 17 Qualitas formam ostendit.
- 18 Alienationis immobilium prohibitio, & mobilium permissio, si simul conjungantur, prohibitio ad se trahit permissionem.
- 19 Hereditas, quid est universum, apta comprehendere mobilia, & immobilia.
- 20 Tutor an sine decreto possit alienare, & repudiare hereditatem, quæ habet mobilia & immobilia.
- 22 Sententia est individua.
- 22 Sententia non potest pro parte valere, & pro parte non valere.
- 23 Res una non potest diverso jure censi.
- 24 Res una non potest contrarios effectus operari.

- 25 Causa dicitur criminalis, si poena pecuniaria applicetur fisco.
- 26 Prohibitione appellationis, & permissione simul in sententia concurrentibus, in totum esse appellationem prohibitam, qui censeant.
- 27 & 28 Mixtura ratione appellatio multoties permittitur à tota sententia.
- 28 Prohibitio appellationis, & permissio si in sententia concurrant, in totum esse deferendum, probatur, & seqq.

Cap. super quaestio §. si verò de officio deleg. ponderatur, ibid. & n. 122.

- 29 Clausula (appellatione remota) non transit in subdelegatum.
- 30 Compositum ex diversis speciebus non habens certam naturam quandoque recipit naturam unius, quandoque alterius assumit.
- 31 Qualitas naturalis, & accidentalis ubi concurrunt, illa hanc trahit.
- 32 Pupillo, cui supervenit furor, non est dandus curator.
- 33 Appellationis permissio uti qualitas naturalis est cuiusque causæ.
- 34 Appellationem non esse permissam in aliquo casu, qui asserit probare tenetur.
- 35 Favor, & odium quando simul concurrunt, an dispositio tota iudicetur favorabilis.
- 36 & 37 L. 1. §. veteris, de acquir. possess. interpretatur.
- 38 Qualitas contraria ubi concurrunt, an attendatur potius permissiva.
- 39 & 40 Et quid si concurrant in diversis subjectis.
- 41 Statuto disponente non posse inquiri contra advocatum, alio autem, quod contra militem inquiratur, si aliquis miles, & advocatus, an delinquens patitur inquisitionem.
- 42 Qualitas negativa appellationis, & permissiva ubi sint complicata esse in utraque admittendam, qui teneant.
- 43 Mixtura ratione in causa possessorio in totum admittitur appellatio.
- 44 Causa negativa, & permissiva appellationis concurrentes in sententia, an sit in totum deferendum, variè, & confuse loquuntur Doctores.
- 45 Qualitas negativa, & permissiva appellationis concurrentes circa idem inseparabile, in totum denegatur appellatio.
- 46 Qualitatis diversitas affirmativa, & negativa appellationis concurrentes circa diversas sententias, & separabilia capitula, unaqueque suum effectum operatur.
- 47 & 48 & 49 Qualitatis diversitas appellationis permissivæ, & prohibitivæ, quando circa idem concurrat, ut appellatio in totum admittatur, redduntur exempla.
- 50 Qualitates contrarias circa idem suos effectus operari, monstruosum est.
- 51 Res una circa seipsam non potest diverso jure censi.
- 52 Qualitas debilior cedit potentiori, ubi utraque concurrat.
- 53 Sententia tot, quot capitula, & quando.
- 54 Retractus an locum habeant, ubi simul venduntur res immobiles.
- 55 Condemnatus ad salarium, & aliam rem, exequitur sententia pro salario, & non super re.
- 56 & 57 Appellatio à sententia respectu possessionis ex leg. fin. Cod. de edicto Divi Adri. non admittitur, respectu autem fructuum, & interesse sic.
- 58 Doctoris dicta debent intelligi secundum jura ab eo citata.
- 60 Fructuum, damni, aut interesse respectu sententia super possessorio non suspenditur per appellationem, sed respectu possessorii duntaxat.
- 61 Quæ opinio communis, & verior est.